

וּכְתוּב אַחֲרָיו, קָחוּ מֵאֲתֶכֶם תְּרוּמָה לַה'. מֵאֲתֶכֶם וּדְאִי, וְלֹא כְּרֵאשׁוֹנָה שְׁכֻתוֹב מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ. וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגו', מֵאִיזָה מְקוֹם הִקְהִיל אוֹתָם? אֵלֹא מִשׁוֹם שֶׁהָיוּ אוֹתָם עָרַב רַב בְּיַנְיָהֶם, הַצְטָרֵף מִשֶׁה לְכַנְסֵם וּלְיַחַדָּם מִבְּיַנְיָהֶם.

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה. רַבִּי אֲבָא פִתַח, (דברים א) הִקְהַל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף. מַה לְהֵלֵךְ כָּלֵל שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, אִף כָּאֵן כָּלֵל שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. וּמִי הֵם? שְׁשִׁים רַבּוּא. רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַח אֶת הַפְּסוּק בְּיִשְׂרָאֵל, כְּשִׁירָד מֹשֶׁה מֵהַר סִינִי, שְׁכֻתוֹב (שמות לב) וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת קוֹל הָעָם בְּרַעַה וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחְנֶה. וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ, וְכִי יְהוֹשֻׁעַ שָׁמַע וּמִשֶׁה לֹא שָׁמַע? ! אֵלֹא וּדְאִי, עַד עַכְשָׁו יְהוֹשֻׁעַ לֹא הָיָה יוֹדֵעַ, וּמִשֶׁה הָיָה יוֹדֵעַ. אִם כֵּן, מַה זֶה בְּרַעַה? אֵלֹא בְּרַעַה כְּתוּב בְּה', שְׂאוֹתוֹ קוֹל הָיָה בְּצַד הָאֲחֵר. וַיְהוֹשֻׁעַ, שֶׁהָיָה פְּנֵי הַלְּבָנָה, הִתְבּוֹנֵן בְּאוֹתוֹ קוֹל שֶׁהָיָה שֶׁל צַד הַרְּעָה, מִיַּד - וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחְנֶה.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִשְׁכְּרוּ שְׁנֵי לִוְחֹת הָאֶבֶן שֶׁהָיוּ בְּרֵאשׁוֹנָה. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, שֶׁהֵם כְּבָדוֹ עַל יְדוֹ, וְנִפְלוּ וְנִשְׁכְּרוּ. מַה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁפָּרְחוּ הָאוֹתִיּוֹת מִתּוֹף לִוְחֹת הָאֶבֶן.

בֹּא וּרְאֵה, בְּאַרְבַּע תְּקוּפּוֹת בְּשָׁנָה מִתְעוֹרֵר קוֹל בְּאַרְבַּעַת צַדִּי הָעוֹלָם, בְּאוֹתוֹ קוֹל שֶׁהִתְעוֹרְרוּ הַצַּד הָאֲחֵר מִתְעוֹרֵר בּוֹ, וְאוֹתָהּ הִתְעוֹרְרוּ הַצַּד הָאֲחֵר נִכְנָסֵת בֵּין קוֹל לְקוֹל, וְנִחְשָׁף הָאוֹר בְּקוֹל שֶׁלְמִטָּה. מִשׁוֹם שֶׁלֹּא הִגִּיעַ הָאוֹר שֶׁל הַקוֹל שֶׁלְמַעְלָה לְקוֹל

בְּלִחוּדֵייהוּ. מִיַּד וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְכִתִּיב בְּתַרְיָה קָחוּ מֵאֲתֶכֶם תְּרוּמָה לַי'. מֵאֲתֶכֶם וּדְאִי, וְלֹא כְּקַדְמִיתָא דְכִתִּיב, מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ. וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגו', מֵאֵן אֲתֵר כְּפִיִּש לֹזֵן. אֵלֹא בְּגִין דִּהוּוּ אֵינּוֹן עָרַב רַב בְּיַנְיָהוּ, אֲצִטְרִיף מִשֶׁה לְאַכְנָשָׁא לֹזֵן, וּלְיַחַדָּא לֹזֵן מִבְּיַנְיָהוּ.

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה. (שמות לה) רַבִּי אֲבָא פִתַח, (דברים לא) הִקְהַל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף. מַה לְהֵלֵךְ כָּלֵל דְּכִלְהוּ יִשְׂרָאֵל, אוֹף הָכֹא כָּלֵל דְּכִלְהוּ יִשְׂרָאֵל, וּמֵאֵן אֵינּוֹן. שְׁתִּין רַבּוּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַח קָרָא בְּיִשְׂרָאֵל, כַּד נִחִית מֹשֶׁה מִן טוֹרָא דְּסִינִי, דְּכִתִּיב, (שמות לב) וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת קוֹל הָעָם בְּרַעַה וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחְנֶה. וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ, וְכִי יְהוֹשֻׁעַ שָׁמַע, וּמִשֶׁה לֹא שָׁמַע. אֵלֹא וּדְאִי, עַד הִשְׁתָּא יְהוֹשֻׁעַ לֹא הָוֵה יוֹדֵעַ, וּמִשֶׁה הָוֵה יוֹדֵעַ. אִי הָכִי מַהוּ בְּרַעַה. אֵלֹא בְּרַעַה בְּה' כְּתִיב, דִּהְהוּא קָלָא בְּסִטְרָא אַחֲרָא הָוֵה. וַיְהוֹשֻׁעַ דִּהְוֵה אֲנָפוּי דְּסִיְהָרָא, אֲסַתְּפַל בְּהָהוּא קָלָא, דִּהְוֵה דְּסִטְרָא דְרַעָה, מִיַּד וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחְנֶה.

בְּהָהוּא שְׁעֵתָא אֲתַבְּרוּ תְּרִין לוֹחֵי אַבְנָא דִּהוּוּ בְּקַדְמִיתָא. וְהָא אוֹקִימְנָא, דְּאֵינּוֹן אֲתִיְקְרוּ עַל יְדוּי (דף קצ"ה ע"ב) וְנִפְלוּ וְאֲתַבְּרוּ. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּפָרְחוּ אֲתָוּוֹן מְגוֹ לוֹחֵי אַבְנִין.

תָּא חֲזִי, בְּאַרְבַּעַת תְּקוּפֵין דְּשִׁתָּא, קָלָא אֲתַעַר, כַּד סִטְרִין דְּעַלְמָא, בְּהָהוּא קָלָא אֲתַעְרוּתָא דְּסִטְרָא אַחֲרָא אֲתַעַר בֵּיה. וְהָהוּא אֲתַעְרוּתָא דְּסִטְרָא אַחֲרָא עֵאל בֵּין קָלָא לְקָלָא,

וְאֲתַחְשָׁף נְהוּרָא בְּקָלָא דְלִתְתָא. בְּגִין דְּלֹא מָטָא נְהוּרָא דְקָלָא דְלְעִילָא,

שְׁלֹמֹה, אִזּוּ מִקְדִּימָה אוֹתָהּ, הַתְּעוֹרוֹרוֹת, וְנִכְנָס בֵּין זֶה לְזֶה הַנְּחָשׁ שֶׁמִּפְתָּה אֶת הָאִשָּׁה וְנוֹטֵל אוֹר, וְאוֹתוֹ קוֹל הוּא קוֹל מִלְחָמָה, קוֹל קוֹל רָעָה, וְזֶהוּ בְּרָעָה.

וְעַל זֶה שָׁמַע יְהוֹשֻׁעַ וְלֹא מֹשֶׁה, מִשּׁוֹם שֶׁנִּטְלָה אוֹתָהּ רָעָה אֶת אוֹר הַלְּבָנָה שֶׁאֵחָז בָּהּ יְהוֹשֻׁעַ, וּמֹשֶׁה שֶׁהָיָה אֲחִיזוּ בְּשִׁמְשׁ לֹא שָׁמַע, וְכָל הָאוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל כָּלָם נִחְשָׁף מִשּׁוֹם אוֹתָהּ רָעָה שֶׁנִּדְבְּקָה בָּהֶם. בֵּינָן שֶׁמִּחַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל חֲטֵאֵיהֶם, אִזּוּ וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים וְגו', שֶׁהָרִי אוֹתוֹ עָרַב רַב הָעֶבֶר מֵהֶם.

רַבִּי אֱלֶעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יוֹשְׁבִים לַלַּיְלָה אֶחָד וּמִתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה טָרָם שֶׁנִּחְלַק הַלַּיְלָה. בֵּין כֶּף קָרָא הַגִּבּוֹר. בְּרַכּוּ בְּרַכָּה. (אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלֶעָזָר,

כַּעַת הוּא הַזְּמַן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס בְּגוֹן עֵדוֹן לַהֲשַׁתְּעֵשֶׂע עִם הַצְּדִיקִים. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, לָמָּה מִשְׁתַּעֲשֵׂע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא) בְּכָה רַבִּי אֱלֶעָזָר וַאֲמַר, בֹּא וְרֵא, עַד כָּאֵן זְעוּעַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים רְקִיעִים וְהִכָּה בָּהֶם, וּבְכָה עַל חֲרַבְּוֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהוֹרִיד שְׁתֵּי דְמָעוֹת לְתוֹךְ הַיָּם הַגְּדוֹל וְנִזְכַּר בְּכַנּוּי מִתּוֹךְ בְּכִיָּה.

מִשּׁוֹם שֶׁהַלַּיְלָה נִחְלַק לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים בְּשִׁתִּים עֶשְׂרֵה שְׁעוֹת שֶׁהָיוּ רְשׁוּמִים בּוֹ, וְאִם נּוֹסְפוֹת שְׁעוֹת הַלַּיְלָה, אוֹתָן שְׁעוֹת שֶׁנּוֹסְפוּ הֵן שֶׁל הַיּוֹם, וְלֹא נִחְשָׁבוֹת מֵהַלַּיְלָה, פָּרַט לְשִׁתִּים עֶשְׂרֵה שֶׁהֵן שְׁלוֹ. וְאוֹתָן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה נִחְלָקוֹת לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים, וְשִׁלְשָׁה מַחֲנוֹת שֶׁל מִלְּאָכִים קְדוֹשִׁים נִחְלָקוּ (הַתְּמַנּוּ) בְּאוֹתָם שְׁלֹשָׁה צְדָדִים.

מִחֲנֵה רֵאשׁוֹן מִמֶּנָּה בְּאַרְבַּע שְׁעוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל רֵאשִׁית הַלַּיְלָה לְשִׁבְחַת אֶת אֲדוֹנָם. וּמָה הֵם

לְקָלָא דְלִתְתָא, כְּדִין אֶקְדִים הֵהוּא אֲתַעְרוֹתָא, וְעָאֵל בֵּין דָּא לְדָא נְחָשׁ דְּמִפְתִּי לְאַתְתָּא, וְנִטִּיל נְהוּרָא. וְהֵהוּא קָלָא, הוּא קוֹל מִלְחָמָה, קוֹל רָעָה. וְדָא אִיהוּ בְּרָעָה.

וְעַל דָּא שָׁמַע יְהוֹשֻׁעַ וְלֹא מֹשֶׁה, בְּגִין דְּנִטֵּל הֵהוּא רָעָה נְהוּרָא דְסִיְהָרָא דְהוּהוּ אֲחִיד בָּהּ יְהוֹשֻׁעַ. וּמֹשֶׁה דְהוּהוּ אֲחִיד בְּשִׁמְשָׁא, לֹא שָׁמַע. וַיִּשְׂרָאֵל כָּלָהוּ אֲתַחֲשׁוּף נְהוּרָא דִילְהוֹן, בְּגִין הֵהוּא רָעָה דְאַתְדַּבְּקַת בָּהּ. כִּיּוֹן דְמִחַל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא חוֹבִיּהוֹן, כְּדִין וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים וְגו', דְהָא הֵהוּא עָרַב רַב אֲתַעְבְּרַ מִנֵּיהוּ.

רַבִּי אֱלֶעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יוֹשְׁבֵי לַיְלָיָה וְקָא מִתְעַסְקֵי בְּאוֹרֵייתָא, עַד לָא אֲתַפְּלִיג לַיְלָיָה.

אֲדַהֲכִי קָרָא גְבַרְא, בְּרִיכוּ בְּרַכְתָּא, (אָמַר לִיה רַבִּי אֱלֶעָזָר, הַשְׁתָּא הוּא זְמַנָּא דְקוֹנְדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא עָאֵל בְּגִנְתָּא דְעַדוֹן לְאַשְׁתַּעֲשֵׂעָא עִם צְדִיקָנָא, אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, אִמְרֵי מִשְׁתַּעֲשֵׂע קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא) בְּכָה רַבִּי אֱלֶעָזָר וַאֲמַר, תָּא חֲזִי, עַד הַשְׁתָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַדְעִזְעַ, תְּלַת מְאָה וְתִשְׁעִין רְקִיעִין, וּבִטְשׁ בָּהּ, וּבְכָה עַל חֲרַבְּוֹן בֵּי מִקְדָּשָׁא, וְאוֹרִיד תְּרִין דְמָעִין לְגוּ יַמָּא רַבָּא, וְאַדְפַּר לְבַנוּהִי מִגּוּ בְּכִיָּה.

בְּגִין דְלִתְלַת סְטָרִין אֲתַפְּלִג לַיְלָיָה, בְּתַרִּיסַר שְׁעֵתֵי דְהוּוּ רְשִׁימִין בֵּיהּ, וְאִי אֲתוּסְפִין שְׁעֵתֵי בְּלַיְלָיָה, אֵינוֹן שְׁעֵתֵי דְמִתּוּסְפָּאן, דִּימָמָא אֵינוֹן, וְלֹא אֲתַחֲשִׁיבוּ מִלַּיְלָיָה, בְּרַ תְּרִיסַר דְאֵינוֹן דִּילָהּ. וְאֵינוֹן תְּרִיסַר, אֲתַפְּלִגוּ לְתַלַת סְטָרִין, וְתַלַת מִשְׁרִיין דְמִלְּאָכִין קְדִישִׁין, אֲתַפְּלִגוּ (כ"א אֲתַמְנּוֹן) בְּאֵינוֹן תְּלַת סְטָרִין.

מִשְׁרִיָּא קְדָמָא, אֲתַמְנָא בְּאַרְבַּעַה שְׁעֵתֵי קְמִייתָא, דְשִׁירוֹתָא דְלַיְלָיָה, לְשִׁבְחָא לְמַאֲרִיהוֹן, וּמָה קָאמְרִי. (תְּהִלִּים כ"ד) לֵינִי